

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวล้านและชาวลัวะในเขต ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวทัศนีย์ เวศ ยะโส	
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีววิทยา	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผศ. ปรีทรรศน์ ไตรสนธิ	ประธานกรรมการ
	ดร. ชูศรี ไตรสนธิ	กรรมการ
	ผศ. ดร. พิมพ์ใจ อภาวัชรุดม	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากพืช สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อและพิธีกรรมของชาวล้านและชาวลัวะ ในเขตตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน การศึกษาใช้วิธีสอบถามชื่อพืชในภาษาท้องถิ่น วิธีการใช้ประโยชน์ และส่วนที่นำมาใช้ประโยชน์ เก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้มาตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ จากเอกสารรูปวิธานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความถูกต้อง โดยนำไปเทียบตัวอย่างกับหอพรรณไม้ กรมป่าไม้ เก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้งไว้ที่หน่วยวิจัยพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการสำรวจพบพืชทั้งหมด 255 ชนิด จัดอยู่ใน 212 สกุล 94 วงศ์ โดยจำแนกตามการนำมาใช้ประโยชน์ซึ่งได้แก่ พืชอาหาร เช่น มะขม (*Pittosporopsis kerrii* Craib) ทั้งชาวล้านและชาวลัวะกินยอดอ่อนและผลเป็นผัก พืชสมุนไพร เช่น โกงสะเดน (*Canscora andrographioides* Griff. ex Clarke) ชาวล้านใช้ทั้งต้นต้มน้ำดื่มแก้ปวดหัว ชาวลัวะใช้ดอกเห็ดต้มน้ำบำรุงกำลัง พืชใช้ทำที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ เช่น ก่อ (*Castanopsis* spp.) ลำต้นใช้สร้างบ้านและทำอุปกรณ์ต่าง ๆ พืชเศรษฐกิจ เช่น คำว (*Arenga pinnata* Merr.) เมล็ดนำมาทำเป็นลูกจืดจำหน่าย พืชที่ใช้ในพิธีกรรม เช่น กะดังใบ (*Leea indica* Merr.) ชาวล้านใช้ในพิธีแรกขวัญไร่ และพบพืชที่นำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ เช่น มะเค็ด (*Gelsemium elegans* Benth.) ใช้เป็นยาพิษเป็นต้น

Thesis Title	Ethnobotany of the H'tin and Lua in Phuphaa Subdistrict, Baugleua District, Nan Province.	
Author	Miss Thatsaneewet Yaso	
M.S.	Biology	
Examining Committee	Asst. Prof. Paritat Trisonthi	Chairman
	Dr. Chusie Trisonthi	Member
	Asst. Prof. Dr. Pimchai Apavatjirut	Member

Abstract

This research was proposed to study and to compare the usage of plants, the life style, practice, believing and worship between H'tin and Lua. Plant specimens were collected and interviewed for their local names, part used and their benefits. Collected specimens were identified for their scientific names by using botanical documents and compared to specimens at the Herbarium of Royal Forest Department. All specimens were stored at Ethnobotanical Research Section, Biology Department, Faculty of Science, Chiang Mai University. The result was indicated that a total of 255 species in 212 genera and 94 families could be classified after their usage. For examples *Pittosporopsis kerrii* Craib has been used as food, *Canscora andrographioides* Griff. ex Clarke which the stem has been used for curing headache by Lua but pickled in alcoholic drink as a tonic by H'tin. Wood of *Castanopsis* spp. has been used for construction and other utensils. *Arenga pinnata* Merr. is an important economic plant from which the edible seeds are sold for cash income. Leaves of *Leea indica* Merr. being used in the tradition of first planting of rice, and *Gelsemium elegans* Benth. is a poisonous plant.